

Wat is het nieuws?

FOTO: ANP BAS CZERWINSKI

Wat is het nieuws?

In deze les gaan we dieper in op de vraag wat ‘nieuws’ nu precies is? We gaan in op de rol van de media als ‘waakhond’ van de samenleving en de vraag wanneer nieuws van maatschappelijk belang is. Ook kijken we naar de de 5W1H-vragen die journalisten gebruiken tijdens hun werk en we laten de leerlingen inzoomen op hun eigen situatie; wat maakt nieuws belangrijk voor jou? En hoe kan dit verschillen van het publieke belang?

- Benodigdheden:**
- Laptop/smartphone
  - Digibord

Begrippenlijst

5W1H-methode	Afkorting voor de belangrijke vragen waarop journalisten in hun publicaties antwoord proberen te geven (wie?, wat?, waar?, wanneer?, waarom? en hoe?)
“Waakhond”	De controlerende functie van de media op onder andere overheid en bedrijven.
Publiek/maatschappelijk belang	Belangen die voor de samenleving als geheel relevant zijn.

PO bovenbouw

Lesduur -- 1 lesuur of 3 lesonderdelen van tot 20 minuten

Burgerschap, Wereldoriëntatie, Mediawijsheid

Wat is nieuws?

INTRODUCTIE

Wat is het nieuws?

De lesopdrachten 1 en 2 bevatten zowel een klassikaal deel als een deel waarin de klas wordt verdeeld in kleinere groepjes. Opdracht 3 kunnen de leerlingen individueel maken waarna de resultaten klassikaal besproken kunnen worden in de klas.

OPDRACHT 1

20 minuten

De waakhond

Video: Wat is het nieuws (deel 1)

Bekijk de video door op de afbeelding hieronder te klikken.

In onze samenleving hebben de media een belangrijke rol, namelijk die van 'waakhond'. Als waakhond controleren de media de overheid en bedrijven. Journalisten zorgen ervoor dat gebeurtenissen en ontwikkelingen die belangrijk zijn voor iedereen, ook bij iedereen bekend wordt. Dat geldt niet alleen voor de politiek en het bedrijfsleven, maar ook voor berichtgeving over bijvoorbeeld maatschappelijke organisaties, showbizz en sport.

In hun rol van waakhond moeten journalisten beoordelen of een gebeurtenis, een ontwikkeling of een publicatie nieuwe en betrouwbare informatie oplevert en zo bijdraagt aan het gesprek erover in de maatschappij.

Klassikaal

- Welk nieuws dat je de afgelopen paar dagen voorbij hebt zien of horen komen is je bijgebleven? Waarom?
  - Waar heb je dat nieuws voorbij zien komen? In bijvoorbeeld een krant of op een website, of op socials, bijvoorbeeld TikTok of Instagram?
  - Is er een verschil tussen nieuws van socials of van officiële nieuwskanalen, zoals kranten en het journaal? Waarom wel/niet?
  - Geldt de rol van 'waakhond' ook voor nieuws afkomstig van socials? Waarom wel/niet?
  - Vind je dat de journalist als 'waakhond' is opgetreden in het nieuwsbericht dat jij hebt gekozen bij a? Waarom wel/niet?
- c) Publieke of maatschappelijke belangen zijn belangen die voor de hele maatschappij belangrijk zijn. Een voorbeeld: de sluiting van het basketbalveldje bij jou om de hoek kan voor jou en je directe omgeving heel relevant zijn, maar voor de maatschappij als geheel minder. Maar de sluiting van bijvoorbeeld een grote fabriek bij jou in de buurt kan wel van belang zijn voor de hele maatschappij. Bijvoorbeeld omdat heel veel mensen daardoor hun baan kwijtraken of doordat de fabriek heel vervuilend was en daarom gesloten wordt.
- Als je uitgaat van bovenstaande:
- Kun je uitleggen of 'jouw' nieuwsbericht, je antwoord bij vraag a, belangrijk is voor iedereen in Nederland? Is de informatie van 'maatschappelijk belang'?

Verdeel de klas in groepjes.

Elk groepje krijgt een combinatie van twee berichten toegewezen.

Bespreek met elkaar:

- Wat kun je vertellen over de rol van de media als waakhond in deze twee berichten?
- Welk van de twee berichten is van groter maatschappelijk belang? Waarom?

Combinatie 1

- <https://www.ad.nl/auto/bij-afrijden-kijkt-examinator-straks-of-je-op-correcte-manier-je-autodeur-opent~ac436a56/>
- <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/02/22/zo-ziet-woningnood-eruit-a4190672>

Combinatie 2

- <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/5436014/stank-kaapstad-komt-door-dieren-op-boot>
- <https://www.nu.nl/tech/6302134/onderzoek-naar-tiktok-omdat-de-app-tieners-mogelijk-niet-goed-bescherm.html>

OPDRACHT 2

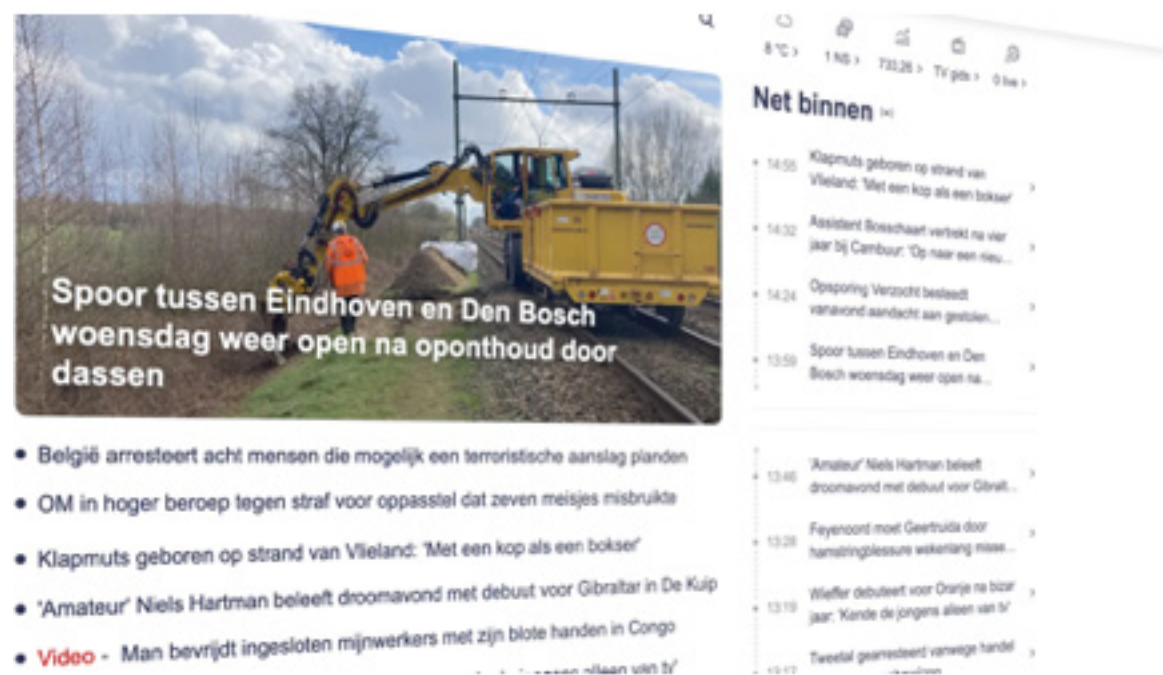

20 minuten

5W1H

Video: Wat is het nieuws (deel 2)

Bekijk de video door op de afbeelding hieronder te klikken.

Journalisten vertellen een verhaal. In dit verhaal is het heel belangrijk dat de gecheckte bronnen betrouwbaar zijn en dat de journalisten onafhankelijk zijn, dat betekent dat ze geen kant kiezen. Verder is het heel belangrijk dat journalisten zo volledig mogelijk alle kanten van een gebeurtenis of situatie beschrijven. Maar hoe doen journalisten dat? Een handig hulpmiddel is de '5W1H-methode'. Het mag er misschien uitzien als een mysterieuze code, maar dit ezelsbruggetje wordt gebruikt om antwoord te geven op een aantal belangrijke vragen:

- 1). **Wie** - over wie gaat het nieuwsbericht?
- 2). **Wat** - wat is er gebeurd?
- 3). **Waar** - op welke plek vond de gebeurtenis plaats?
- 4). **Wanneer** - op welke datum is er iets gebeurd of gaat er iets gebeuren?
- 5). **Waarom** - waarom is iets gebeurd?

- 1). **Hoe** - hoe is het gebeurd?

Klassikaal

- a) Neem een paar minuten de tijd om onderstaand artikel te lezen: <https://www.nu.nl/binnenland/6302660/rotterdammer-17-opgepakt-omdat-hij-winkelwagen-op-vrouw-gooide.html>
- b) Stel gezamenlijk vast: wat zijn hier de 5 W's en de H? Komen ze allemaal helder naar voren in het artikel?

Verdiepingsvraag

- Waarom denk je dat het belangrijk is als journalist antwoord te geven op de '5W1H'?
- Wat zou je als journalist doen als er een of meerdere W's of H niet bekend zijn? Niet publiceren? Of zijn er nog andere mogelijkheden? Discussieer.

Extra:

Verdeel de klas in 5 groepjes.

- a). Bekijk per groepje of klassikaal onderstaande video: <https://www.destentor.nl/video/productie/met-dit-lied-gaat-joost-klein-naar-het-songfestival-429905>

Als de timer ingaat:

- b). Noteer per groepje binnen de toegestane tijd (max. 10 minuten) de '5W1H'
  - Hebben jullie ze allemaal binnen de tijd kunnen herkennen?
  - Welke waren het moeilijkst te herkennen? Waarom?

OPDRACHT 3

15 minuten

Het nieuws voor jou

Video: Wat is het nieuws (deel 3)

Bekijk de video door op de afbeelding hieronder te klikken.

Individueel

We weten nu dat journalistiek belangrijk is voor de maatschappij als geheel. Maar is nieuws ook belangrijk voor jou als lezer? Raakt het nieuws ook jou persoonlijk?

- a) Ga naar <https://www.nu.nl/binnenland>
- b) Bekijk en lees de eerste vijf berichten van vandaag.
- c) Welk nieuwsbericht is voor jou het belangrijkste?
- d) Vind jij het door jouw gekozen nieuwsbericht belangrijk omdat het voor de hele maatschappij belangrijk is, of omdat jij het voor jezelf belangrijk vindt? Licht je antwoord toe.

Wat is het nieuws? is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in de bovenbouw van het
PO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave Wat is het nieuws?

Samenstelling en redactie: Laila de Miranda en Anne de Vroomen

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door
leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig
onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen
toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van
de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl
w www.nieuwsindeklas.nl

Nieuws in de klas

Het educatieplatform van NDP Nieuwsmedia